

12-12-omröstningen

Möte i 27-mannadelegationen den 1.2 1970
Kommunistisk tidskrifts skriftserie nr 2 april 1971

Bilden ovan visar 27-mannadelegationen som bestod av arbetare från Svappavaara, Malmberget och Kiruna

Övre raden från vänster: Anders Stendalen, Lennart Karlsson, Atle Lans, Runo Hansson, Sauli Kainu, Ove Haarala, Runar Palm, Kalle Nilsson, Henry Lövgren och Henry Sjöström.

Mittraden från vänster: Kjell Boström, Sven Wigestedt, Bruno Poromaa, Ronald Svensson, Gunnar Harnesk, Ingemar Niemi, Sixten Strålberg, Elof Söderström, Östen Öhlund, Harry Isaksson.

Nedre raden från vänster: Hilding Lindström, Per-Åke Sundkvist, Olle Hultin, Harry Holmlund, Ture Rantatalo, Johnny Nilsson, Ivar Hermansson.

På bilden saknas Elof Luspa.

Förord

Strejken dokumenterad

Den 8:e december satte sig arbetarna i Svappavaara. Arbetarna i Kiruna och Malmberget gjorde dagarna efter gemensam sak och den 12:e december stannade gruvarbetarna i Malmfälten hemma: total arbetsnedläggelse – gemensam kamp.

Strejkkampen finns väl dokumenterad, bl. a. genom film- och ljudinspelningar av Lena Ewert och Lars Vestman.

De träffade en överenskommelse att göra en film i samarbete med strejkkommittén. En omfattande filmning gjordes av strejkkedningens och 27-mannadelegationens interna överlägg-

ningar, slutna stormöten, fackmöten och offentliga möten m. m. En film ”Kamrater, motståndaren är välorganiserad” har gjorts. En redigeringsgrupp bestående av 6 man från strejkkommittén, utsedd av 27-mannadelegationen, har klippt filmen tillsammans med filmarna. Arbetare från gruvan har också deltagit i arbetet med filmen. Nils Erik Wickberg kommenterar i filmen.

Filmen visar kampen för och kampen mot arbetarnas krav. Som ett hinder för arbetarnas kamp står Lagen om Kollektivavtal och fackföreningsstadgar. Filmen talar också genom historiskt material om när och i vilken situation denna lagstiftning genomfördes och dess klassinnehåll.

Det möte som 27-mannadelegationen höll efter omröstningarna den 31.1 och 1.2, och då en rekommendation om återgång beslöts mot arbetarnas omröstning, finns bandat praktiskt taget i sin helhet. En avskrift från bandupptagningar av detta möte har gjorts av Lena Ewert och Lars Vestman, som spridits i samband med visningen av filmen i Malmfälten. Då mötet på ett talande sätt belyser motsättningarna i strejkkommittén har vi för att ge det en större spridning beslutat trycka upp det i sin helhet. Vi ger först något om bakgrunden till mötet och den fortsatta händelseutvecklingen.

Strejkens förlopp: en översikt

Strejkens utveckling kan sammanfattas i följande 5 punkter:

- 1) Krav formuleras. Strejkledning väljs. Fackets representanter ställs åt sidan.
- 2) Fackets representanter tillkämpar sig, steg för steg, tillträde till strejkledningen. Slutligen med full rösträtt.
- 3) De utnyttjar denna position för att knyta till sig vacklande element i strejkledningen. Förslag som indirekt innebär motförslag till arbetarnas krav om förhandlingar FÖRE återgång läggs fram I STREJKKOMMITTÉN för beslut OVANIFRÅN.
- 4) Händelserna kring 1 – 4 februari då fackets representanter och dess förbundna inom strejkkommittén driver igenom majoritetsbeslut om rekommendation till återgång inom 27-mannadelegationen MOT arbetarnas omröstning. 5) Händelserna kring 15 mars, då LKAB presenterade ett ”slutbud”, vilket understöds av facket och då ”nej-linjen” splittras.

Om ombudsmännens rösträtt

Vid omröstningen i 27-mannadelegationen den 1.2 deltog ombudsmännen. På mötet hänvisas i detta sammanhang till ett beslut från den 4. 1 om att ombudsmännen skulle få rösta med *en rekommendation om att inte utnyttja* denna rösträtt. Det var Ivar Hermansson, avd. 4:s styrelse, som lyckades driva igenom denna ”kompromiss” mot förslaget att ombudsmännen inte skulle äga rösträtt. Han motiverade detta med att: ombudsmännens rösträtt endast hade formell karaktär och inte hade någon praktisk betydelse. Han förklarade också att om inte ombudsmännen skulle få rösträtt, skulle detta innebära ett definitivt stopp på ”samarbetet mellan fackstyrelserna och strejkledningen”. Han hänvisade till fackets stadgar.

Ungefär samtidigt lät sig strejkledningen utses av fackstyrelserna. Det lyckades facket att få 6 representanter med full rösträtt i strejkledningen.

Beslut om ombudsmännens rösträtt var ett led i LO- ledningens och fackstyrelsernas ansträngningar att nästla sig in i strejkledningen och ta över ledningen av kampen för att lägga ner den, utan att arbetarna fått sina krav igenom.

”Trojkaförslaget” och Dahlströms förslag röstas ned

I strejkleddningen drev facketets representanter konsekvent frågan om återgång innan förhandlingar. De hänvisade till lagen om kollektivavtal och facketets stadgar.

Ett led i detta var deras försök att få ledningen över arbetarnas förhandlingsdelegation.

De fick stöd för sin linje av flera av medlemmarna ur strejkkommittén. Sålunda lades det så kallade trojka – förslaget, som var förbundets förslag, fram först av Ture Rantatalo den 12.1, sedan åter av Hilding Lindström den 13.1. Det röstades ned båda gångerna i strejkkommittén. LKAB tillbakavisade i detta läge åter strejkkommittén som förhandlingspart, och i stället skickades kommunalfullmäktiges ordförande i Kiruna, rektor Rolf Dahlström, till strejkkommittén med ett utökat ”trojkaförslag”. Han hade direktkontakter med regeringen och LO stod bakom förslaget. Det innebar en återgång innan förhandlingar eftersom Stendalen och Kurt Nordgren, LO, skulle ingå i förhandlingsledningen, en ”fyrmannatrojka”. Även detta förslag röstades dock ned av strejkleddningen. När förslaget föll, drevs beslut igenom inom strejkkommittén om slutna omröstning bland arbetarna. Arbetarna sade alltså nej till förslaget och ja till sina egna grabbar.

Dahlströms förslag genomförs ändå

”Dahlströms förslag” började ändå genomföras i praktiken: 1) små förhandlingsgrupper 2) 27-mannadelegationen + Kurt Nordgren = 28-mannadelegationen 3) Återgång till arbetet innan förhandlingar.

Den 23 januari dök plötsligt Kurt Nordgren upp på 27mannadelegationens sammanträde som ”observatör”. Flera i strejkkommittén visste inte om att han var kallad. Exempel för kommande strejker statuerades nu. Inga förhandlingar kom till stånd. I stället äger ”samtal” mellan LKAB och 28-mannadelegationen rum. LKAB ger några till *intet förpliktande* utfästelser.

Kurt Nordgren driver i 28-mannadelegationen hårt frågan om återgång före förhandlingar. Han drar en skarp gräns mellan *å ena sidan* kravet på förhandlingar före återgång, *å den andra sidan* ”samtal” med ”utfästelser” och därpå följande återgång till arbetet, *före förhandlingar*. Genom hot försöker han påvisa meningslösheten i att hålla fast vid kravet på förhandlingar innan återgång: ”Jag behöver inte tolka några bestämmelser eller några lagparagrafer utan bara konstatera fakta: att LKAB kommer icke att sätta sig ner och realförhandla så länge strejken pågår. Detta är bara så”. Han förordar återgång. Efter ”samtalen” inkallas extra informationsmöte i avdelningarnas regi. Arne S. Lundberg fick tillfälle att under obegränsad talartid lägga fram sina ”utfästelser” och Kurt Nordgren framförde åter sina hotelser och uppmanade till återgång. På mötet manade Lundberg och Nordgren arbetarna att välja mellan följande alternativ: 1) Dom som vill förhandlingar röstar ja, 2) Dom som vill strejk med ovisst utgång. Till svar på frågan: ”Om det blir majoritet för fortsatt strejk, går ni på våran sida då inom LO, stöder ni oss då? Öppnar ni era strejkkassor?” (Bror Fernelöv), svarade Kurt Nordgren (LO): ”Vi vet att alltså i och med att strejken icke så att säga är legaliserad så är det inte möjligt för LO att ge det han begär här, nämligen strejkunderstöd. Jag kan bara konstatera att så är fallet.”

Arbetarna var tidsbegränsade till 3 minuter.

Vid de slutna omröstningar som hölls efter mötena tillbakavisade arbetarna förslaget om återgång och röstade för fortsatt strejk. Det var i detta läge som initiativ togs till ett möte i 27-mannadelegationen för att göra en rekommendation till arbetarna. Vid detta möte röstades

igenom ett förslag med rekommendation om återgång till arbetet dagen därpå, med röst-siffrorna 13-12.

Händelseutvecklingen efter ”12-12-omröstningen”

Arbetarna gav inte 27-mannadelegationen vetorätt. De följde inte rekommendationen om återgång, utan stannade hemma den 2 februari i enlighet med majoritetens beslut vid de slutna omröstningarna.

I detta läge ökades verksamheten för att få tillbaks arbetarna till gruvan från de reformistiska fackföreningsledarnas sida. Det lyckades så småningom fackets representanter den 3 februari att ena strejkkommittén på sin linje: förnyad rekommendation om återgång. Detta skedde sedan andra sidan i motsättningen i strejkkommittén för första gången gjort ett allvarligt försök att informera arbetarna om motsättningarna inom kommittén, på stormöte, för att ge arbetarna möjlighet att välja en ledning som representerade majoritetslinjen: fortsatt strejk. I önskan om enhet valde stormötet att samma kommitté skulle fortsätta sitt arbete som tidigare.

Efter det att 27-mannadelegationen enhälligt uppmanat till återgång den 3 februari lades strejken ned den 4 februari.

Först därefter *påbörjades* förhandlingarna mellan LKAB och 28-mannadelegationen med facket i spetsen. Praktiskt taget inga informationer fördes ut till arbetarna om förhandlingarnas förlopp. Den 14 mars, 6 veckor efter återgången till arbetet, lade LKAB fram ett slutbud.

Sluten omröstning i fackets regi organiserades om budet. Endast medlemmar fick rösta. LKAB förordade i flygblad till alla arbetare sitt eget bud. Press, radio, TV lovordade det. Massmedia blev språkrör för dem som ville få arbetarna att rösta ja. I gruvradion uppmanades arbetarna att rösta på LKAB:s bud. Fackets styrelse propagerade för budet i högtalarbilar:

”Avdelning 4:s styrelse uppmanar sina medlemmar att rösta på det lönebud LKAB givit.”

För detta ändamål användes även strejkkommitténs medlemmar.

Ja-rösterna fick majoritet.

Gruvarbetarna fick igenom en del av sina krav. Men de krav gruvarbetarna ställt prutades ner kraftigt. Månadslön infördes, men på prov i 6 månader. Villkoret för månadslönen var att arbetarna producerade en viss mängd malm som LKAB bestämde. Facket och strejkkommittén skulle övervaka arbetarnas arbetstakt. Arbetarna fick igenom knappt hälften av den summa de krävt i löneökning. Kravet på minimilön, 15 kr/tim ovan jord, stannade vid 12,43 kr/tim. Flera av de viktigaste kraven, som pensionsfrågan, skyddsfrågan, dieselgaserna hade man inte förhandlat om.

Några erfarenheter från strejkkampen

Motståndarnas taktik var att isolera ledningen från strejkfronten. Från erfarenheterna i kampen kan några viktiga lärdomar inför kommande strejker dras:

- 1) Kraven i strejken skulle förts ut och diskuterats bland alla arbetare. Nu låstes de in.
- 2) Kampen mot fackrepresentanternas försök att infiltrera ledningen och ta över strejken fördes inte konsekvent. Till synes obetydliga eftergifter gjordes i fråga efter fråga. I stället borde strejkkommittén konsekvent stått fast vid kraven: Strejkkommittén förhandlingspart! Förhandlingar först – återgång sedan!
- 3) Information skulle fortlöpande förts ut till gruvarbetarna om verksamheten inom strejk-

kommittén och framför allt om de motförslag till arbetarnas krav som fördes in i strejkkommittén, ovanifrån, genom LO-ledningens försorg. Informationen ströps nu.

4) Alla gruvarbetare skulle aktiviserats i arbete för strejken med studier kring kraven och av strejkerfarenheter, information, ekonomiskt stöd och annat arbete.

5) Arbetet för sympatiaktioner skulle utvecklas. Förslaget om sympatistrejker i bland annat Narviks hamn skulle inte tillbakavisats. Arbetet för ekonomiskt stöd skulle intensifierats. Informationen till hela svenska folket om läget i strejkkampen skulle gjorts fortlöpande.

6) Strejkkedningen skulle fastare underordnats arbetarna. Förslag om beslut av möjlighet till utbyte av vacklande element i strejkkedningen skulle väckts vid strejkens början. En fortlöpande översyn av fastheten hos medlemmarna i strejkkommittén skulle gjorts från arbetarna. Förslag om utbyte av vacklande element skulle tagits upp vid lämpliga tillfällen.

De metoder som användes för att stoppa gruvarbetarnas kamp har använts många gånger förr. Erfarenheter från dessa arbetarklassens strider spreds inte bland gruvarbetarna. Många av de misstag som gjordes kunde ha undvikits om så skett. Detta pekar på en av de avgörande bristerna: Avsaknaden av en ledning förmögen att mot bakgrund av historiska erfarenheter från den internationella klasskampen och de konkreta förhållandena ge vägledning för strejkkampen: ett marxist-leninistiskt kommunistiskt parti.

REDAKTIONEN

Avskrift av band från 12–12-omröstningen

Medlemmar ur 27-mannadelegationen samlas efter omröstningen den 1 februari i Malmberget

Ivar Hermansson: Är samtliga i 27-mannadelegationen närvarande nu?

Bruno Poromaa: Nä, jag får påpeka att Sven Vigerstedt bland annat, han har åkt hem.

Hilding Lindström: Han har farit till Kiruna

Bruno Poromaa: Nä, men dom hade beslutat att jag och Ivar Hermansson skulle delges först här. Så ska jag föredra protokollet här?

Hilding Lindström: Ja

Ove Haarala: Lite tystare. Det hörs.

Bruno Poromaa: Protokoll fört vid röstsammanräkningen söndagen den 1 februari 1970.

Punkt 1: Närvarande vid sammanräkningen: Olle Sundvall, Alf Ragnestam (Någon kommer, oro), Harry Olovsson, Henry Sjöström, Bjarne Nordberg från Malmberget, Alvar Mellah, Kiruna

Någon (avbryter): Nä, det är fel

Bruno Poromaa (fortsätter): Ursäkta mig. Alvar Mellah hette han

Någon: Han är från Malmberget

Bruno Poromaa: Jaha ... Och så från Kiruna: Martin Gustavsson. Arne Lindberg, Bror Henriksson, Gerhard Lundström, Axel Hova och Kurt Abrahamsson. Sammanräkningsdelegationen beslutade att rösterna skulle sammanräknas och slutresultatet offentliggöras till ordförandena för avdelning fyra och tolv. Punkt 3: Vid sammanräkningen hade avgivits 3.172 godkända röster varav 1.552 stycken ja-röster, 1.620 stycken nej-röster och 7 stycken var ogiltigförklarade. Malmberget den 1/2 1970 vid protokollet – sen står det namnena här som jag har räknat upp ...

Någon: Ett tusen?

Bruno Poromaa: 1.552 stycken ja-röster, 1.620 nej- röster och 7 ogiltigförklarade, och sammanlagda röstetalet var 3.179.

Allmän oro. Spridda röster kollar resultatet:

Hur mycket blir det i skillnad?

Det blir 68

Det är ju för jäkligt

Tyst nu

Ivar Hermansson: Jag vill fråga er, skall vi sätta oss i delegationen och utfärda en rekommendation? Det vore väl det lämpligaste vi kan göra just nu.

Hilding Lindström: Får jag fråga, skall vi lämna pressen någonting eller får dom sticka?

Ivar Hermansson: Vi får väl

Hilding Lindström avbryter: Ska dom stå här och hänga?

Ivar Hermansson fortsätter:.... först ta upp frågan om vad vi ska ge för rekommendation. Det är ju våra medlemmar som i första hand måste få ett svar. Skall vi sätta oss ned och ha ett

protokollsammanträde där vi kan göra en rekommendation. (Några bifall) Vi är alltså överens om detta. Svaret är ja. Sorl. Mötet börjar.

Ture Rantatalo: (mötesordförande): Det finns en vädjan om att vi ska först analysera det här och sen går vi ut med en rekommendation och i anledning av det så får jag väl lämna ordet fritt. Det gäller rekommendationen.

Emil Isaksson: Jag kan börja. Jag tycker att vi är just vid den här punkten som har varit väldigt svår. Den svåraste utav alltihop här ... vi kan säga att resultatet är fifty-fifty. Det skiljer så litet. Och vad man ska göra i det fallet – vi är medvetet i underläge – och jag förstår, som jag ser det, för att inte splittra arbetarna inbördes, då borde vi rekommendera dem att nu gå till arbetet. Det är den enda riktiga vägen i det fallet. Formellt är majoriteten emot, men vi vet, att det behöver inte vara många dagar, förrän det blir motsatsen. Sen är det ju att vi har en väldig grupp utanför, som inte har sagt sin mening. Och hur vi ska räkna den, det kan man väl tvista om. Men jag vet inte. Så ser jag nästan i det här läget, att man skulle vara tvungen att hitta på andra utvägar hur man skall komma till rätta med dom här problemen. Men jag förstår att vi kommer inte till en *riktig* lösning med denna underhandling som följer på detta. Det är jag klart övertygad om. Men för att hålla ihop människor så tycker jag vi borde nästan. Tack.

Kjell Boström: (ordningsfråga): Det kanske vore lämpligt att nån motar iväg pressen från utsidan ifrån den där dörrn, så att vi inte får ut för mycket.

Någon säger: Det är väl inte så jävla viktigt.

Bruno Poromaa: Det går inte. Det går inte. Det är som tjära vet du.

Ture Rantatalo: Vi får försöka hålla röstläget lågt Diskussionen fortsätter.

Harry Isaksson: Jag vill bara säga det. Är det rådgivande val eller är det utslagsgivande val? Jag tycker inte vi ska börja syssla med några rekommendationer. *Arbetarna* har valt och vi har sagt att dom skall välja. Så jag säger, vi ska inte gå ut med några rekommendationer här inte, utan det är *dom* som har bestämt hur det ska vara och *vi* ska inte sitta här som domare över *dom* inte. Det är precis vad jag har att säga, så jag tycker det där var ett mycket dåligt förslag.

Sen säger man med röstsiffrorna här. Det är ju, med kännedom om det myglade och det skurkande som har försiggått här, så tycker jag det är jävla bra röstsiffror. När man vet vilka krafter och vilka apparater vi har haft emot oss här, så tycker jag resultatet är förbluffande gott. Tack.

Bruno Poromaa: Ja, ordförande. Jag delar helt Isaksson den förstes uppfattning. Om den här röstningen hade skett för exempelvis tre veckor sedan, då hade säkerligen siffrorna varit helt andra. Siffrorna hade säkerligen förändrats för två veckor sedan. Undrar hur siffrorna skulle se ut om en vecka. Tänk er pojkar, vi har genom vår rekommendation, vet du, vi kan exempelvis rekommendera arbetarna att återgå till arbetet. Det gäller ju i alla fall närmare femtusen gruvarbetares ekonomi här. Och det kan skapa tragedier. En fortsättning utav det här, det kan skapa tragedier och splittringar mellan arbetarna. Så jag, jag är helt överens med dej om det där, att vi gör en rekommendation till gruvarbetarna att återgå till arbetet. Men sen, om dom icke följer våran rekommendation, då är det en annan sak. Tack för ordet.

Hilding Lindström: Det var det här jag var rädd för, att det skulle komma i just det här läget. Det sa jag, det har jag sagt hela tiden, just i detta läge, och det är jävligt svårt att rekommendera varken det ena eller det andra. Det är klart. Men – i – Jag skulle också, därför att – ni vet min inställning tidigare, att jag har velat komma till förhandlingar, och jag är också inne på,

och jag tror ju i alla fall att det är lyckligast om vi rekommenderar att gå ut på jobbet. Och jag tycker, man ska inte börja som Isaksson ta upp olika krafter här, utan vi ska försöka resonera sunt, det är en *allvarlig* stund, detta.

Vi har ett jävla ansvar just nu. Det är precis lika röster ser du. Så att det är väldigt allvarligt, det är inte att ta på lek . Och jag säger i alla fall att jag tycker att vi ska rekommendera dom att gå ut. Tack.

Atle Lans: Ja, jag säger: vi rekommenderar dom att gå ut, allra helst som det är ju fifty-fifty.

Sen ska vi väl, Isaksson, Inte börja tala om skurkar och banditer i ett sånt här allvarligt ögonblick. Vi måste väl se den verklighet som valet har utvisat. Det skiljer 62 röster .. (kommentar från någon).. Ja, du har visst fått för dig att vi på alla jävla vis har varit mot dig. Men har du aldrig tänkt på att du har varit emot oss i nästan allting. Ingen mer diskussion, dig och mig emellan.

Runar Palm: Ja, ordföranden. Det är nämligen så att vi har hamnat i en oerhört besvärlig situation. Det är utan tvivel det är så. Vi har haft en röstning här och det har utfallit så att man kan säga att det är fifty-fifty. Och då anser jag, att det är våran plikt att rekommendera arbetarna att göra något i ena eller den andra riktningen, som förhandlingsdelegation. Och med det resultat som föreligger nu och dom krafter som går i samhället för att splittra denna aktion, som har varit nu under denna tid, så anser jag liksom Emil: Det finns *ingen återvändo* för detta. Vi får finna oss i, vi arbetare, att fortsätta att krypa. Och därför så är det bara att vi rekommenderar jobbarna att gå ut på arbetet. Tack.

Per-Åke Sundkvist: Ordförande, när man ser på dessa röstsiffror så måste man ta sig en funderare över dom. Det är inte någon, vad skall man säga, snopet över det här inte utan jag har väntat mej dessa siffror därför att den partipolitiska politiken har blandat sig in i denna strejk. Vem är det som har blandat in i det? Jo, en kan vi skylla på och det är vi tvungen att erkänna samtliga att vi inte velat blanda in partipolitik i detta. Det är socialdemokraterna som har... ohörbart... eller flygbladsaffär undan för undan, dom har gått med listorna... dom har undan för undan... ohörbart... den är i huvudsak vänstergängad. (skratt) Dom har varit förbannad på malmbergsdelegationen, därför att malmbergsdelegationen har hållit dom löftena dom gav första gången. Att det är ni arbetare som får bestämma vad vi skall göra.

Och vi har kommit tillbaks till dom varenda gång det har varit något viktigt och förklara åt dom att det är inte vi som ska ta ställning, utan det är ni som ska ta ställning. Nu vill jag tala om att utnyttja. Hade det varit en övervägande majoritet socialdemokrater i denna 27-mannadelegationen så hade följderna varit helt andra. Det hade det varit. Vi hade varit ute på jobbet första gången det blev röstning: ja eller nej. Trojkan hade kommit in på en gång, och då hade vi varit ute på jobbet allihop. Men vad innebar det? För vi ska komma ihåg en sak., Från första dagen till dags dato, med förbundet i spetsen, har deklarerat att det är en kommunist-styrd organisation denna totalstrejk, som dom har kallat det. Och jag vill påpeka det att det finns inget parti i detta avlånga Sverige, ej heller en religiös åsikt som kan få en sån enighet på gruvarbetarna så det blir en total arbetsnedläggelse på en gång samtidigt. Både i Svappavaara, Kiruna och Malmberget.

Vem är det som har undergrävt oss då?

Jo, därför att regeringen har velat ta och rädda sitt eget ansikte, därför att borgarpressen har fått ett valfläsk. Dom har fått ett valfläsk, som inte för fan regeringen kan välja. Det har dom. Så vi ska komma ihåg det då vi nu går ut en delegation, åt medlemmarna, och deklarerera

samtidigt att det är socialdemokraterna som har spräckt alltihopa. För vi ska ta mig fan inte sticka under stol med nånting, ska vi inte. Säg som det är, det är för fan karriäryttarna här inom samhället både i Gällivare och Kiruna, som har förstört alltihopa. Tack för ordet.

Einar Thoresen: jag vill inte ge mig in på någon politisk polemik här. För att det tror jag inte tjänar någon utav parterna. Jag ställer mig helt enig med Emil Isakssons syn. Vi sitter här som en ansvarig delegation. Vi sitter inte och leker med femtusent människor och en hel landsända.

Vi sitter här för att ta ett avgörande beslut i vad som ska hända i framtiden. Sen så får ju politiken, det får ju dom som har med det att göra. Dom får ju ta hand om den sidan av saken. Jag för min del har inte handlat som politiker, jag har handlat som ansvarig förhandlingsdelegat. Och jag anbefaller Emil Isakssons förslag här. Tack.

Östen Öhlund: Ja, det här var i alla fall ett majoritetsval vi hade. I vanliga fall så, i fall det skulle bara vara en röst – om det t. ex. hade gällt att dela en summa pengar eller ett område eller något sånt där- då hade naturligtvis den enda rösten vunnit. Och vi har sagt här, att vi inte ska påverka jobbarna här under själva röstningen. Varför ska vi *nu* påverka dem med att ge dem en rekommendation? Det är ju direkt att styra dem till att gå tillbaka till jobbet mot halva partens vilja. Det kan inte finnas möjligheter för oss att nu ta en ställning som, ja dom måste ju följa den, om vi säger nej eller ja. Jag tycker det är helt fel att vi ska gå på såna här saker. För att, som sagt var, vi styr dom att göra det här och då vet vi att vi har halva styrkan är helvetes oense och den andra styrkan är inte heller *nöjd*. Det ska vi komma ihåg. Så att få nånting helt av det här rekommenderat, det tycker jag är alldeles fel. Jag går absolut inte med på det. I så fall om detta går ut då kommer jag att reservera mig för den rekommendationen. Tack för ordet.

Ivar Hermansson: Ja, det är riktigt som flera har sagt att vi har en både allvarlig och besvärlig situation. Man kan naturligtvis göra många olika analyser utav det här. Man kan också komma med två former av rekommendationer, eller två olika vägar att välja. Den ena, det är att man rekommenderar återgång till arbetet och den andra det är att man rekommenderar fortsatt strejk. Om vi rekommenderar fortsatt strejk så är jag i likhet med Emil Isaksson övertygad om att vi skulle möjligtvis kunna förlänga den en vecka till. Men frågan är vad vinner vi på den förlängningen.

Vi har den situationen ser jag, att vi då skulle komma i den situationen, att halva styrkan återgår till arbetet medan den andra hälften kanske fortsätter att svälta ett tag till, och därefter tvingas att krypa tillbaks till korset. Och det vore förnedrande, åtminstone ser jag det på så sätt. Det är ett skäl till att vi allvarligt försöker analysera det här, inte gör det, viftar bort det här på ett lättvindigt sätt. Är man övertygad i sin tro, så bör man naturligtvis ta ställning utifrån den övertygelsen och det tycker jag.... Jag föreslår att vi skulle göra den här analysen var och en för sig och gärna delge den åt andra i delegationen.

Personligen är jag utav den uppfattningen att vi har inget annat val. Om vi vill bibehålla enigheten bland gruvarbetarna så finns det bara en väg. Det är att rekommendera att samtliga återupptar arbetet i morgon. Och jag vill tro att det skulle så att säga också utåt verka mer sammansvetsat och sammanhållet om delegationen kunde få också en hundra procentig återgång på en gång. Jag tror att det vore ur fortsatta förhandlingar, ur den synpunkten, värdefullt, om kunde lyckas i det arbetet. Och det är ändå angeläget att vi försöker suga all den must som vi möjligtvis kan få ur LKAB vid det tillfället. Sedan vill jag naturligtvis påminna om nödvändigheten av att man har en så enig delegation som möjligt, även om det blir ett majoritetsbeslut, att... Dom som inte... Dom som gärna vill reservera sig mot det inte

offentliggör det, därför att det kommer säkerligen kanske att skapas en hel del problem både direkt och på lång sikt. Jag ser den här frågan på det sättet och andra har förmodligen andra synpunkter. Det väsentliga är, tycker jag, att vi kan uppträda på ett enhetligt sätt även fortsättningsvis. Det inger styrka. Tack för ordet.

Ronald Svensson: Jaha, kamrater, jag måste säga att det här var då chockerande för mig. Inte hade jag räknat med det här. Men jag ska inte skylla på någon. Men jag måste säga åt Hermansson. Han gjorde en stor grej som jag anser var ful, det var när han gjorde streck efter Nordgrens, – förvirra folk.

Men det får vara nu. Det är gjort. Men jag kan inte personligen säga: att gå på jobbet. För vi har majoriteten här på 16, ja 16 eller 20, va. Ska vi svika dem och sen ska vi låta Lundberg få ta den stora äran nu, plus fackföreningen, att han har rätt: nu kommer gruvarbetarna tillbaks. 'Vi ska bara vänta 7 veckor' säger han i Expressen, säkert. 'Vi ska bara vänta nu. Hade inte jag rätt? Vilket plus för han nu. Ska vi lämna dom där sextonhundra, som har röstat *för* och plus alla felinformationer dom andra som har röstat ja.

Jag tycker vi ska ta en fundering på det. Jag håller inte med i det här fallet. Tack för ordet.

Kjell Boström: Ja, kamrater, vi har hamnat i en situation som jag trodde vi inte skulle hamna i. Jag trodde vi skulle få ett klarare utslag av den här situationen. Det är min personliga uppfattning. Men vi har ju nu hamnat här och vi har att ta ställning hur vi ska göra. Och jag måste väl instämma i dom som tidigare har sagt att en rekommendation, en enig rekommendation, om återgång till arbetet, det är det bästa vi kan göra i dag. För eljest får vi troligtvis, som Ivar sa, en ström ut på arbetsplatsen, som efterhand leder till att man går ut av ekonomiska skäl. Och det är ju mindre snyggt och vi blir svagare i en förhandlingssituation. Så jag ansluter mig till dom som har talat för en rekommendation om återgång till arbetet från den här delegationen. Jag hoppas också att delegationen kan bli enig i sitt uttalande. Tack.

Henry Lövgren: Ordförande. Man behöver bara titta på siffrorna här. För det var ju utlyst i vanlig demokratisk ordning, så skulle det ju vara utslagsgivande det förslag som segrar. Här är det 51, 1 % som har röstat nej, 48, 9 som har röstat ja. Men om man ser det från en annan synpunkt så är det inte mer än 1. 552 utav 4.800 som har röstat ja. Jag vet inte vad som är bäst. Men jag tycker Svensson har mycket rätt då han säger: Det här blir ett stort plus för vojvojen. Han har behövt vara här några dagar.

Och jag tycker inte det här är riktigt lämpligt att rekommendera på dessa siffror inte. Det tycker jag faktiskt inte, I och med att vi har beslutat om att det ska vara demokratiska val, och det har det ju varit. Och nu då det är majoritet för det nej- förslaget, så tycker jag att vi har ingen anledning att frånga det beslutet. Det har vi ju inte gjort tidigare. Det har ju alltid varit majoriteten som har fått bestämma. Här är det ju ändock cirka, 1.600 som soffliggare. Det brukar ju alltid åberopas vid alla politiska val. Det här är ju inget politiskt val. Men det har väl tyvärr gått dithän, i vissa fall. Men i fråga om andra politiska val så har dom alltid talat om att vi hade ju kunnat fått så och så mycket mer röster om soffliggarna hade utnyttjat sin röst. Det kanske även hade varit fallet den här gången om samtliga hade varit här.

Så jag vet inte vad som är bäst. det är ju... Men jag tycker heller inte det är riktigt att rekommendera en återgång. Det är ju helt att gå stick i stäv med majoriteten, vad dom har röstat här. Det kan ju inte vara demokratiskt *heller* inte. Tack för mig.

Harry Isaksson: Ja, jag vill ju bara säga precis som Osten här. Här har det kunnat sitta en socialdemokratisk regering på dessa röstsiffror och nu ska vi gå och omyndigförklara alla

dessa som har röstat här.

Jag tycker det är en intressant tendens också att det här förslaget kommer just från fackets sida. Vi har ju sett vars vi har haft facket här i alla tider. Och vi har sett senast i dag när Bruno Poromaa talade om att ta valurnan under armen och fara upp till Kiruna med. Då hade vi ju ett klart utslag var vi hade Bruno Poromaa, som sitter här och talar sig varm för att gå emot en majoritet. Det är ju roligt att se vilka demokratiska former som används här, och alla demokrater.

Här har det varit en del som har suttit och rapporterat till landshövdingar. Här har det funnits människor som har sprungit i partikanslierna och fått direktiv. Det är ju precis som han säger här, att här har det pågått ett spel under täcket, så att säga. Och det är det roliga att se att här har man varit eniga från två olika grupper, att spe la med i detta spel, jag påpekar Hermanssons lilla parti här, som det har påpekats. Det är ett typiskt utslag just utav det parti han företräder och likadant Emils avhopp. Och att göra en rekommendation på ett majoritetsval det är det mest barocka jag har hört någon gång. Alltså för att ...

Det knackar på dörren

Någon: Se efter vem det är?

Johnny Nilsson: Nä, det är bara journalister

Någon: Det kanske är Holmlund

Någon annan: Det kan vara Harry Holmlund

En tredje: Han eller Vigerstedt

Kort avbrott, därefter

Harry Isaksson (fortsätter): Jo, det är roligt att skåda på alla amatörstrategier här, som har suttit här och räknat ut det. Vi hörde ju bland annat Ragnestam här. Han är suppleant i strejkkommittén han, han talade om att han hade varit ute och organiserat en grupp som var emot oss. Och alla vet ju vars broder Ragnestam håller hemma. Han har gjort täta hopp åt den ena sidan och den andra sidan. Och jag tycker det, pojkar, ni som har varit och spelat under täcket nar. Vore jag som er, så skulle jag skämmas. Jag skulle skämmas ögonen ur mig att svika mina kamrater. Här talas det om ansvar för femtusen arbetare. Men här har talats om lojaliteter emot fackföreningar och här har talats om lojaliteter mot den. Lans har suttit och skrutit med sina fina bekanta ideligen, ideligen och gnugga sig upp efter de där fina bekanta så fort han har fått ett tillfälle. Det har varit beklämmande att se och höra ditt uttalande, Lans. Du är en liten förrädare. Det är så sant som det är sagt. Sen finns det en massa annat också som spelar in det här, och det är att alla tror att dom är så jävla klok. Men vi har haft ett val. Majoriteten har sagt att dom ska gå för fortsatt strejk. Nu börjar man vägra majoriteten att göra detta. Man vill göra rekommendationer hit eller dit. Vi gör inga rekommendationer utan vi publicerar våra röstsiffror. Majoriteten bestämmer, mina herrar. Det är ju det ni kallar för demokrati ibland. Men ni skall vara så jävla smarta. Ni säger vi kommer i en jädra bra förhandlingssits. Nordgren trodde att det var nån sorts bridgeparti, det här. Det kanske var för *han*, men inte för oss arbetare är det något bridgeparti. Han talade om tragedier här och jag ville bemöta det, men det gick inte heller. Precis lika fort som du föll undan för envojen, så föll du undan för Nordgren, Hermansson; det är ditt fel det. Och jag menar det, ni har tillåtit dessa omröstningar att ske i ett enda syfte! För att splittra den enhetliga strejkfronten. Och ni kan ju gå hem och lyfta era belöningar och känna er belåtna för ni kommer säkert inte att gå

obelönade ur det här inte pojkar. Ni har skött er mycket bra ur den synpunkten sett. Jag tycker det ska bli roligt att se er i framtiden, vad som kommer att sägas och göras med erat agerande. Ni kommer säkert att gå till historien. Det finns fullt utav såna här figurer som er. Och kom ihåg det, majoriteten har sagt sitt, men ni vill precis som regeringen, ni vill ha *rådgivande* omröstningar, när det inte passar er. Hade det fallit åt andra hållet...

Thoresen avbryter: En ordningsfråga

Harry Isaksson fortsätter: ... då hade det varit på det viset, att då hade man inte velat diskutera den här saken från fackhåll. Ni har suttit och samarbeta för att stoppa opp oss, för att det här läget ska uppkomma. Därför att man har beprövade metoder som professor Schmidt säger här. Det är en beprövad metod att dra ut på tiden och facket har hjälpt till så gott det har kunnat. Det är en mycket fin fackförening och förbund vi har. Tack för ordet.

Einar Thoresen: Ordförande, jag ville säga: är det inte den resolution vi skulle diskutera? Jag undrar om att – är det bara Harry Isaksson som har förstånd i den här kommittén? Tack för ordet.

Harry Isaksson: Var det en ordningsfråga? *Thoresen*: Det var en ordningsfråga. Någon: Det är inte det vi ska diskutera.

Johnny Nilsson: Dom övriga håller käften nu medan jag har ordet. (paus, fortsätter sedan): Jag ville bara säga det att siffrorna talar för sig själva. Nu säger dom att vi ska lämna en rekommendation. Det kan inte jag göra. vare sig till eller från, för siffrorna talar för sig själv, För nu har det ordats här om att vi har gjort stadgebrott gång på gång.

Nåväl, då förstår inte jag, hur kan fackföreningen sitta ock gå emot ett majoritetsbeslut? Är inte det ett stadgebrott om något då? Och ni ska veta en sak, att dom som nu har röstat för en återgång till arbetet, har hela tiden sagt så: att dom vill gå ut och jobba. Men dom har inte gjort det. Det är *ingen* som *förbjuder* dom att gå ut. Dom har stannat hemma av *egen fri vilja*. Det finns inga strejkvakter än i denna dag och jag tror inte att det behövs sättas ut några i morgon heller. För dom har själv valt, gubbarna, vilken väg vi ska gå. För det finns.... Det är praktiskt omöjligt att fyra och ett halvt tusen gubbar skall vara av samma mening allihop. Men övervägande delen nu är för att vi ska gå den så kallade hårda linjen, som en del vill göra det gällande. Och vi har in get annat att göra. För ska *vi* nu inom facket och inom strejkkommittén eller 27-mannadelegationen börja begå stadgebrott så undrar jag vart vi ska sluta. Tack för mig.

Gunnar Harnesk: Ja, jag har suttit och lyssnat här.

Man får väl ta resultatet, röstresultatet, från två vägar. Den ena vägen det är ju det, alltså, att om vi säger att den här röstningen hade skett två veckor efter strejken. Alltså Lundberg har gett dåliga utfästelser, det känns ju allihop till och då hade ju kanske resultatet blivit någonting på 98-2. Det är ju inte det som spelar avgörandet, utan det är ju plånboken och det ekonomiska som väl har spelat utslaget i det här, i det här valet. Sen har jag suttit och funderat på. Kan man tänka sig, jag vet, ni får ge mig tips, men om man tanker sig att dom är ute och provjobbar i tre månader för att ta ett exempel och så gör vi en översikt utav vad vi har kommit till i underhandlingar och så sedan göra en översikt över det hela. Jag vet inte. Men att direkt säga nej, eller att dom inte ska ut och jobba, det är också farligt, med de här jämna siffrorna. Men jag har en tankegång.

Om man säger att dom jobbar i tre månader, vi kan säga till sista april och så under tiden förhandlar vi och sen får vi se vars vi har kommit. Det är ju en slags press kan man väl säga,

på bolaget, för som jag ser det, och då skönjer vi resultatet utav det hela och får vi ta ny ställning till det. Det är ju ingen sak att sittstrejka i början på maj om inte resultatet har blivit som vi hoppas och tycker. Så det är mitt förslag, alltså, man tankar sig tre månader provjobb och så, jag vet inte vad ni tycker om min ide: Tack för mig.

(beslut om inga repliker)

Elof Luspa: Ja, det är ju klart. Vi har ju hamnat i en situation. Men jag ser det inte som besvärligt. Vi har hamnat i en situation där dom har sagt nej och jag följer den linjen, oavsett, fast med lite, för alldeles för liten marginal som ställer till ett elände. Det håller jag *med* dej. Att det är ett helsike när man hamnar i den situationen. Men mitt är klart ställningstagande från min sida att jag rekommenderar nej, fast med det är en liten majoritet. Men det är det enda att göra i dag. Och jag vill inte utveckla, jag *skulle* kunna och jag *kan* göra det, varför det blir sådana här resultat. *Men* jag rekommenderar att dom stannar hemma på grund av att det har majoriteten bestämt utav gruvarbetarna. Det är *min* rekommendation. Tack.

Atle Lans: Ja, med det jämna resultat som har blivit så förstår ni väl, att dom vill ha något utav kommittén. Gör vi inte de t ena eller det andra då är ju kommittén lika väl att vi begraver oss. Vi måste ju ge ett beslut, vad vi tycker. Sedan är ju avvägningen däremellan vilket som är det riktiga. Om Harry Isakssons nu är den riktiga vägen, det får väl framtiden utvisa, om vi inte rekommenderar dom. Om den andra vägen, som Emil Isaksson rekommenderar är den riktiga, det får ju det utslaget ge om det nu blir röstning, om majoritetens röstning ska gälla. Man ska väl ändå inte, Harry Isaksson, *bara* misstänka. Som du nu uttalar dig, så var vi ju bara skit alltihop, ända från regeringen och till av den här kommittén. Är vi såna dåliga människor? Men du har rätt i allt. Jag ska inte polemisera mer. Jag hoppas du och jag kan komma i en diskussion *utanför* det här nån gång. Men vi *måste* göra ett beslut, eller en rekommendation, kan vi kalla det, för det ser inte trevligt ut om vi går ut och inte säger någonting och så kanske tusen man jobbar i morgon. Och tre tusen är hemma. Hur ser det ut? Vad är det för en kommitté som inte vågar ta ett ansvar?

Emil Isaksson: ... det som han säger, majoritetsregeln brukar gälla om, men ... jag ser ju inte bara på det utan jag ser på människorna vad det betyder i tragedier om det blir en. Men vi har också en annan utväg och det vore att vi tar en ny omröstning för att få ett klarare procent. Jag alltså, det är en möjlighet, för att tänk på hur stor procent som har varit hemma.

När dom vet att nu kniper det, nu måste dom komma och saga sitt. Då skulle dom kunna ge en bättre marginal att följa. Alltså jag har gett det som ett alternativ till diskussionen alltså. Det är såna synpunkter man måste ha i sina här sammanhang.

Någon: När det är så nära vet du?

Bruno Poromaa: ... tre månader och sen få se hur vi har kommit fram till nått resultat. Men arbetsgivare- föreningen dom har ju skärpt nu sina regler här. Nu får ju företagen inte förhandla under hot. Om det kommer ut sen att vi ämnar förhandla under hot, då tror jag inte vi har något vid förhandlingsbordet att göra.

Johnny Nilsson: Ja, jag förstår inte varför en del nu är tveksamma. Är ni dåliga förlorare, ni som diskuterar siffrorna här nu, eller vad är det? Vi, har fattat ett beslut en gång, att vi ska ha en röstning, ett val, och att majoritetsbeslutet ska gälla. Det gäller även om det så är *en* röst. Är ni så kortsynta, är ni rädd, på något vis? För att, det finns ingenting som vi har hört, vi kan inte gå på det förslag Gunnar Harnesk sa, för dom förhandlar inte under pågående konflikt. Varför gör dom inte det? Jo, det är därför att dom kan inte förhandla under hot heller. Och det

är ju en självtagen princip, en regel dom har. Det finns ingenting som säger att dom inte får förhandla med oss. Har vi ett starkt förbund och LO, går dom med oss och säger åt LKAB att nu förhandlar ni, då är dom tvungen och förhandla. Men det kniper från vårt förbund och LO därför att *dom* törs inte ta ett ställningstagande. *Vi* törs det. Det är det, som är det konstiga. Men jag vill inte vara med om att krypa tillbaks till företaget, så som det ser ut i dag, på det uttalande som Lundberg säger: att den fundamentala grunden till företagsdemokrati är dom 31 ledarskapsteserna. Vågar ni det? Tack.

Ivar Hermansson: Du får gärna ha din uppfattning, Harry Isaksson, likaså Johnny Nilsson. Men jag har sagt, att jag ser den här frågan på så sätt, att vi har i dag fått klara besked i från en politisk riktning, en stark sådan, Alf Ragnestam sa i klara ordalag, att om det bestäms om fortsatt strejk, då är vi definitivt spräckta. Då går vi skilda vägar. Man kan inte bortse ifrån en sådan deklARATION, i från ett sådant håll, som har den makten bakom sig. Vi får inte bortse ifrån att vi kan komma i den situationen att vi inom en vecka, fjorton dagar, har kanske hälften, två tredjedelar återgått till arbetet. Vi har en tredjedel av våra medlemmar som ännu litar och förlitar sig på den styrka, som den här delegationen skulle möjligtvis ha. Vi är inte stark i delegationen heller, det har ni fått erfara tidigare... Och jag menar då, då kan man inte bortse i från dom människor, dom är tyvärr värnlösa i dag, om inte vi tar ett riktigt ställningstagande i det här ögonblicket.

Jag har tidigare kritiserat både förhandlingsordning, jag har kritiserat vårt förbund, på grund av dess svaghet. Jag kommer att fortsätta och göra det, det lovar jag, så länge vi har det förhållande, som vi har idag. Jag har min politiska övertygelse, Harry Isaksson, och den kommer jag att bevara ända till döddagar det ska du också veta. Men jag har också förmågan att kunna analysera en ny situation och vi har en ny situation i dag. Det är odiskutabelt, så är det på det viset. Det har getts, det får man inte bortse ifrån, sådana utfästelser, både ifrån LKAB, framför allt ifrån Kurt Nordgren och LO, där man har lovat att ställa hela organisations-Sverige bakom dom här förhandlingarna, att dom skall leda till ett åsyftat resultat.

Vi har säkerligen många ting som vi kommer att få behålla, många utav dom olägenheter som vi hade haft förhoppningar om att få slippa i framtiden. Dom kommer vi att få dras med även fortsättningsvis. Men jag är alldeles övertygad om på grund av den, så att säga, idé-uppfattning jag har, att historien kommer naturligtvis att ändra på väldigt mycket, även fortsättningsvis. Men jag tror att det är det maximala vi har fått ut, det har vi fått ut nu. Nu kan det bara bli personliga tragedier, om vi tar ett felaktigt ställningstagande. Det är alltså den fulla övertygelsen från min sida, som gör att jag tar den här ställningen nu. Det är alldeles klart. Jag hoppas naturligtvis att vi ska kunna vara överens, komma med en gemensam rekommendation, därför att gör vi inte det så riskerar vi naturligtvis den här uppsplittringen. Och vi kommer naturligtvis då att få så småningom erfara resultatet utav en sådan.

Min rekommendation är då i likhet med Emil Isaksson, att vi gemensamt rekommenderar våra medlemmar att i samlad trupp återgå till arbetet. Och jag tror att det skulle vara en väldig styrka om vi kunde lyckas i det jobbet. Jag tror det vore en styrka i dom kommande förhandlingarna att visa att verkligen våra medlemmar klart har kvar sitt förtroende för denna 27-mannadelegation.

Harry Isaksson: Jag vill bara säga det pojkar, ni språkar om förtroende för den här delegationen. Det är nästan rörande att höra er. Ni är beredd att svika förtroendet, som jobbarna har gett er, därför att de har fått välja själv och så sitter alltså och säger: är ni feg, törs ni inte ta ansvaret? Vem är det som prövar springa från ansvaret ideligen?

Och så säger Herman, att han har sin politiska uppfattning. Det har du nog Herman, men det var mycket länge sedan att du hade någon riktig politisk uppfattning. Utan det du vill, det är återgång till det här traditionella sättet, som har varit rådande i alla tider. Det du vill, det är att rekommendera arbetarna att ge sig. Det du vill, du är inte någon representant för någon politisk uppfattning i den meningen som du själv tror.

Ture Rantatalo avbryter: Ja, vi diskuterar inte personer här.

Harry Isaksson fortsätter: Nej men alltså, det är det som har diskuterats här, för att delegationen består tyvärr av personer. Och det är det jag menar, att vi, våran plikt, det är att låta bli att ta den där förmyndarmentaliteten, som gör sig bred här. Vi ska tala om för dom vad dom vill. Dom har talat om för oss vad dom vill, i stället. Om vi kunde se det på det viset, och inte se oss själv som några maktfullkomliga typer, som ska gå och rekommendera andra. Det är dom som ska rekommendera oss. Det är ju det som är skillnaden med den här strejkrörelsen, att vi tar våra rekommendationer nerifrån. Det är ju det vi har gjort hela tiden. Det är därför vi har stått stark, för att vi har tagit våra rekommendationer nerifrån. Några sifferspekulationer och sånt där, ska vi inte få, för det är precis som det sagts här. Dom som har rekommenderat återgång utav jobbarna här, dom har gjort det mot sin vilja. Det är många som har sagt: jag skulle skämmas och gå och kalla mig från malmfälten, om jag skulle återgå till jobbet nu, och det kommer dom att göra. Ni vill ha människorna att skämmas. Vet ni vad ni håller på med mina herrar?

Det är frågan om här att folk har valt och det ska ni ta mig fan finna er i. Dom har valt själv. Dom tar sitt ansvar själv. Personliga tragedier har det varit inom detta företag, och det kommer att fortsätta om vi fortsätter på den här vägen, begriper ni inte det? Ni offerar massor med personer i framtiden, genom att ni låter dom fortsätta med dessa teser. Men ni bryr er inte om. Ni ser bara kort på saker och ting. Bara era egna fördelar ni kan nå. Fråga jobbarna. Det har vi gjort idag och dom har svarat. Tack för ordet.

Runar Palm: Ja, ordförande. Vi har hamnat, som jag sa tidigare, i en oerhört besvärlig situation, och det är mycket riktigt som Harry säger att vi ska rätta oss efter majoritetsbeslut. Men jag är samtidigt oerhört övertygad att, är det så, att vi icke rekommenderar medlemmarna någonting i ena eller den andra riktningen i dag, så har vi nått dithän det människorna, många människor i denna församlingen, i andra församlingar, har velat hela tiden – att skapa en splittring i arbetarleden. Så därför anser jag, att den enda möjlighet vi har i dag, det är att rekommendera arbetarna att återgå till arbetet, men då också klargöra för arbetarna att som röstresultatet har blivit nu, fifty-fifty, så får vi finna oss i att i arbetarleden fortfarande krypa för kapitalet. Det anser jag, att vi ska klart redogöra för arbetarna. Och varför vi har fått en sådan här situation. Det finns många olika förklaringar för detta. Men jag anser dessutom, att det är absolut felaktigt att här sitta och ta och tala om att den människan och den människan har skapat det, utan nu från och med nu, enda möjligheten att nå ett gott resultat, det är att vi uppträder oerhört eniga. Och ingen fan ska sedan komma och säga att vi har orealistiska krav. Utan vi ska ligga på kraven så gott vi kan och det är gemensamt. Tack för mig.

Hilding Lindström: Ja, jag vet inte. Jag behöver väl inte säga mycket. Jag behöver väl inte säga så mycket. Det är bara det, att det var detta jag var rädd för. Att vi skulle komma i en sådan här fantastiskt besvärlig situation. Det hade varit mycket, mycket lättare om det hade varit över. Då hade man, och ni vet att jag velat att dom, gubbarna, skulle fått i sista hand ta ansvaret för detta. Och vi måste ta ställning och vi måste ge rekommendationen. Jag har pratat så mycket om detta och jag har inget mer att säga. Ni vet vad jag har sagt, att vi måste rekommendera att gå ut. Tack.

Elof Luspa: Min rekommendation är klar. Att vi följer majoriteten, och dom som vill följa minoriteten, dom gör detta. För att det är ju, pojkar, hur det än är här i livet, hur svårt det än känns här livet. Men man ska aldrig svika majoriteten, Det går bara inte ur demokratisk synpunkt, pojkar, tänk efter, för min rekommendation är: fortsatt strejk. För att tank efter, det är i alla fall 1.620 personer, som har rekommenderat detta och minoriteten har rekommenderat annat. Och ni får göra eran ställning, men min ställning är klar: fortsatt strejk. Och det blir tragedier efter detta. Men det blir inte *mindre* tragedier, det blir *mer* tragedier, ska jag tala om, pojkar, om vi går minoritetsvägen. Tänk efter, pojkar, vi lever i ett land, där majoriteten har alltid fått säga sitt, och vi följer den regeln. Min rekommendation är: fortsatt strejk.

Emil Isaksson: Pojkar, låt mig säga så här som jag ser det. Vi har inte slutgiltigt *kapitulerat* ännu. Vi har en förhandlingsperiod kvar. Det har människorna, en del utav, sett att .. Vi kan ännu en gång ställas inför precis samma situation vid ett underhandlingsbord, när vi ska göra en omröstning åt medlemmarna, exempelvis. Alltså, det är en sida. Men vi ska vara klar över: arbetarklassen har fått lida många nederlag, det kommer dom att göra vid denna strejk också, om vi fortsätter en vecka eller två, det spelar ingen roll, det vet vi. Men det är ju det som är frågan, att vi ska undvika en tragedi. Om vi kan göra det bättre på det sätt som han .. – anser han -.. att Rispas linje, exempelvis, att den är riktigare, jag säger inte, det kan vara lika riktigt det. Men en sak, tycker jag, här, vi kunde – om vi nu diskuterar innan vi går till beslut, kan vi inte göra så: att vi tänker på problemet och vi sammanträffar i morgon, och säger inte flaska om det här. (Spridda nej-rop) Vi samlas till ett möte någonstans här, eller va?

Någon: Återgå

Emil Isaksson: Ja, ja du förstår att...

Någon: Det är svårt, vad man än gör så får man alltid räkna med...

Kjell Boström: Jag avstår

Ture Rantatalo: Det är begärt proposition i talarlistan. Kan vi besluta om det? (Spridda ja-rop) Jag finner frågan med ja besvarad. Följande talare är anmälda: Svensson, Haarala, Kalle Nilsson, Lans, Sundkvist...

Lans avbryter: Nä, inte jag.

Ture Rantatalo: Jaså, ska du inte? (fortsätter läsa från talarlistan) Nilsson, Harry Isaksson, Thoresen, Lövgren, och Ölund.. Palm, och undertecknad...

Stendalen: Ordförande

Ture Rantatalo: Jaha, Stendalen. Inga fler talare. Jag ska läsa upp talarlistan: Svensson, Haarala, Kalle Nilsson, Sundkvist, Nilsson, Harry Isaksson, Thoresen, Lövgren, Ölund, Palm, undertecknad och Stendalen. Kan vi med det fastställa talarlistan? (börjar på talarlistan) Svensson.

Ronald Svensson: (ohörbart)... splittra dom där 1600 här. Det vill inte jag vara med på. Då kommer jag att begära ett strejkmöte utan facket. För det är facket som har spolierat det här. Då kommer jag absolut att begära ett strejkmöte. Då får dom avgöra där. För den här röstningen är absolut fel. Så jag begär ett strejkmöte efter det här, om vi kommer att begära att gubbarna ska ut på jobbet. Då blir det ett rent strejkmöte utan facket, där ska det avgöras, som första gången vi avgjorde det. Tack.

Kalle Nilsson: Dom här krafterna som Hermansson tala om, dom har varit i rörelse redan för två veckor sedan. Och vi har kunnat avstyra det ända till dags dato och hur än röstningen

skulle utfallit så hade dom gått ut på jobbet. Så jag ber er tänka på den saken innan vi går till röstning, inom oss. Tack så mycket.

Per-Åke Sundkvist: Jo, ordförande. Jag kan inte komma ifrån det jag sa förra gången. Men det är en sak som jag har rätt på. Jag har varit organiserad kommunist sedan 14 års ålder, men jag ta mig fan vill inte blanda in politik i detta, men det är blandat in politik i detta utifrån. Och vill någon satan i partiet stryka narig ur partirullorna, så får han ta mig fan göra det. Det får han, för: varför ville Poromaa bryta urnan särskilt. Det är ett klart tecken, det är det. Han ville ha sprickan mellan Malmberget och Kiruna. Han ville visa vem fan som bar skulden till detta. Nu lyckades han inte. Vi i Malmberget fick, att vi gjorde en kupp men det var Poromaa själv som gjorde en kupp. Han gjorde kuppen allaredan i Kiruna, då han satt som ordförande, för han är icke kapabel att föra en klubba vid ett sådant möte. Det är han inte, och jag kan säga det rakt i ansiktet så har du inte fått det bakom i ryggen. Och en sak till också att, går det förslaget igenom att vi ska göra en rekommendation åt arbetarna att gå tillbaka till jobbet, så vill jag ha en reservation infört i protokollet. Och jag ska lämna fram en skriftlig reservation också. För vi har pratat om demokratisk anda, men varför kan vi inte fortsätta till slutet? Och låt dom där förbannade partityttarna och dom som vill komma fram i partiet, dom som står utanför här. Låt dom då härja bäst fasiken dom vill, men vi ska gå ut i press, radio och TV och tala om hur fan det är för någonting och vem som fan har spräckt alltihop här. Tack för ordet.

Johnny Nilsson: Ja. Jag vill bara säga det, att hur än siffrorna hade varit, hade det nu varit 68 röster mera på ja, så hade jag varit tvungen att böja mig för det. Det hade jag gjort utan att protestera. Det här är ett majoritetsbeslut. Och jag vill peka på den förra omröstningen som var, när det var det så kallade Dahlströmska förslaget. Det var bra många då som röstade *för* det, inte fan har dom gått ut och jobbat än inte. Dom strejkar likaväl som alla dom andra. Dom solidariserar sig med *majoriteten*. Det är väl det dom har gjort hela tiden. För jag vill åter igen säga åt er: titta hur många är det som är ute och jobbar i dagens läge? Det finns ingen, även fast dom är emot strejken så är dom hemma. Det är bara så enkelt. Och siffrorna: Jag säger – om det hade skilt en eller två röster, så hade det ju varit majoritetsbeslut även det.

Jag hade böjt mig, jag böjer mig för majoritetsbeslut, det är det enda vi kan göra. Tack.

Harry Isaksson: Jag vill bara säga det, återigen en gång, precis som Johnny säger: detta är ett majoritetsbeslut och ni ska inte göra er till några småpåvar för arbetarna.

För det duger ni inte till och särskilt dom som här föreslagit det: Poromaa, Herman, och där borta. Dom har icke majoriteten bakom sig, det måste dom ju vara klara över. Ni har ju inte förtroende ens. Här sitter det två stycken som dom misstror utav helvete. Jag säger precis som han, jag kommer för min del att göra precis som han. Vi kommer att sammankalla ett strejkmöte, om det blir och jag kommer att reservera mig. Och detta ska folk få veta. Vi har talat om hittildags hur det har gått till. Folk ska få veta det, var så säker, mina herrar. Dom ska få lära känna er, som sitter här och ska styra människor, vid alla tillfällen. Så försöker ni tala om att ni begriper bättre.

Ni säger att jag vill begripa bättre än alla andra, men jag är som Johnny, jag böjer mig för majoritetsbeslut. Jag sitter inte och sätter mig på mina höga hästar och försöker att spolierna en sån sak. För hade den fallit åt andra hållet, då skulle jag ha vilja sett dessa djävla figurer, vad ni hade gjort. Ni hade gått på precis motsatta linjen och sagt: majoriteten bestämmer. Så är ni skapade och så ska ni vara funtade ända tills ni dör, pojkar. Då får tala om att ni hör till vilka partier som helst. Ni är *lika* dåliga kålsupare hela gänget. Jag säger som Svensson att: här ska det djävlar gå ärligt till. Det har jag sagt hela tiden.

Men man kan inte slåss mot skurkar med ärliga medel, Säger dom, men jag tänker göra det i alla fall. Sen får det gå hur fan det vill, det är inte för min person jag pratar, det är för att ha kvar *min* självaktning, förstår du, det är *min* egen självaktning för mig själv, så tänker jag vara ärlig i fortsättningen och inte gå några smygvägar. Jag finner mig i majoritetsbeslutet, för det är demokrati det, pojkar.

Ove Haarala: Man ska ju, säger dom, demokratiskt följa majoritetsbeslut. Varför jag vill följa den, det är av den enkla anledningen att utav dom 24 man som är i min produktions-grupp så har jag väl pratat med 18 stycken här. Det har varit en del pauser. Och jag tror inte att jag kan gå ner till dom inte, och säga något annat än dom vill. Och dom har röstat idag. Men sen är det ju som Emil Isaksson säger, att det finns en liten chans fast den verkar väldigt tokig, för vi brukar ha svårt att vara tysta ur den här delegationen. Men det finns faktiskt den möjligheten att lämna ut siffrorna och sen bestämmer vi i morgon för vi är nog lite trötta nu. Och sen är det så att vi är ju inte här allihopa i den här delegationen.

Rantatalo, avbryter: Nej, det var det jag tänkte på.

Haarala fortsätter: Vi har en suppleant här tror jag, men det är ändå två borta. Tack för ordet.

Ture Rantatalo: Wigestedt och Holmlund

Einar Thoresen: Herr ordförande, jag har suttit här och lyssnat på det. Jag måste säga att jag är fullt överens med Runar i hans inlägg som han hade här... Emil Isaksson sa här nu, han antyder lite, vi var ju överens om att... i förhandlingsresultat som vi kommer med, ska läggas fram för medlemsmöte till avgörande. Har vi inte då en stark ställning och gå ut ifrån. Det är ju medlemsmöte då som avgör i andra hand, för att vi sätter namnen våra på pappret. Det är ju ting som vi har protokoll på, och det kan vi inte komma ifrån. Ska vi då översitta den här chansen och låta sextonhundra människor som inte har röstat, var står dom idag? Det vet vi inte. Vi är tvungen att ta hänsyn till hela arbetargruppen som är i malmfälten. Tack för ordet.

Henry Löfgren: Det var ju intressant vilka synpunkter Thoresen kom med här. Han tala om sextonhundra människor, var står dom idag då? Ja, man tänker sig den situationen, procentuellt, fördela sig lika, röstetal utan dom sextonhundra, skulle givetvis majoriteten bli ändå större. Det är bara en enkel förklaring som jag tror alla begriper. Sedan säger Ivar bland annat, säger att vi står i en ny situation i *dag*. Sannerligen att vi det gör. För det är då mej veterligen första gången i alla fall som en delegation ska rekommendera någonting emot majoritetsbeslutet. Sätillvida är det en ny situation. Palm han påstår att röstetalet har blivit fifty-fifty. Det är absolut felaktigt. Hade det blivit det då skulle jag gärna varit med på en rekommendation, för då är det lika, men nu är det nämligen ett majoritets... (Bandbyte)

Runar Palm: ... och medvetet hela förbannade tiden har gått in för att splittra dessa. Så jag anser att nu har dom förbanne mej lyckats. Och jag kan räkna upp dom på mina händer, vilka det är. Det finns människor i denna lokalen som har gjort det, medvetet gått in för att splittra dessa 5000 arbetare. Det är också klart. Och jag finner, då den enda vägen mot dessa hundar, att vi för enhet i arbetarklassen att gå ut på sitt arbete. Jag vet vilka förrädarna är, och jag kommer till att redogöra för dom en vacker dag, för människorna, vilka dom är. Men samtidigt vill jag icke att jag får en bristning här i arbetarleden så att jag får hälften av människorna ut på arbete, och hälften av människorna som stannar hemma. För så har hundarna arbetat här. Dom har arbetat veckotal att få ut människorna på arbete, att splittra det här. Jag har suttit i fackföreningsstyrelsen. Jag sa att jag gick över till de strejkande och där fanns det en hel del hundar där också, det skall jag gott erkänna. Och det är förrädare emot arbetarna och det skall man redogöra för människorna i framtiden att det är förrädare mot arbetarna.

Men jag finner ingen annan väg här, pojkar, att man ska ta och rekommendera arbetarna att gå ut till arbetet. Så mycket kan jag säga. Jag vill högst gärna (menar ”ogärna”? vår anm) gå emot ett majoritetsbeslut, men jag finner ingen annan väg, för förrädarna har lyckats, fullständigt. Tack för mig.

Ture Rantatalo: Ja. Det är undertecknad som har nu antecknat sig själv. Ja, det är klart det här är, som alla har nu försökt påpeka hela tiden, en svår situation. Men jag förmodar naturligtvis, även det att, hade det bara varit med en rösts övervikt mot att man ska återgå till jobbet, så hade det inte blivit den här diskussionen och frågan om rekommendationer heller, utan då hade saken varit klar. Då hade man gått... alltså tagit och gått till jobbet.

Och det är klart att vi har den faran nu att vi splittrar oss. Det är mycket troligt, alltså, att vi måste inse det ...alltså och, att man, om man efter, till exempel, som det är många som har sagt, efter en vecka skulle ta en, nu, en omröstning så skulle splittringen vara ännu större. Då skulle vi kanske få de siffror, att det skulle vara klart för återgång. Det är möjligt, för det är nog som sagt, att vi har ju inte kunnat ge våra medlemmar den ekonomiska garantin, som dom måste ha för att kunna något så när kunna hålla sig flytande, utan vi har kunnat bidra till lite mat och kanske det har räckt lite till hyra, knappast.

Men nu vet vi också utav den ekonomiska ställningen att vi har inte så mycket pengar, så att vi kan ta en längre och hårdare strejk. Och det är också en fråga som man måste ta i beaktande. Vad *tror* ni? Tror ni att om vi nu rekommenderar att arbetarna återgår till jobbet, fast dom har, genom röstning, visat att majoriteten har vunnit för nej. Det är klart, att arbetsgivaren här kommer, i det fallet, tror jag åtminstone, dom kommer att respektera oss *mer* när vi sätter oss ned vid förhandlingsbordet. På det sättet att dom menar som så, att här har delegationen kunnat ta en ställning mot... *mot*, eftersom dom har tagit och diskuterat och tänkt över saken och menat som så, att det blir kanske en splittring i alla fall om vi inte nu tar det här och skyndar oss ett steg före, och sätter oss ner vid förhandlingsbordet, och försöker få rejäla förhandlingar till stånd.

Men alltså ... det måste ju bli en senare fråga, för vi ska ju naturligtvis, som det har sagts, redovisa slutresultatet till våra medlemmar. Och den gången vi sätter oss ned till ett sånt där stormöte. För det är sagt också, att det här resultatet skall redovisas för ett stort antal alltså, arbetare. Och det är ju då alla gruvarbetare, som skall få resultatet. Och då är det frågan om, kan inte vi *då*, visa riktiga resultat, då kan man ta återigen, i frågan om man kan hota igen och säga att nu kan vi inte tolerera det här längre. Vi ser att det var löst prat, det där om att man lova, man lova för mycket, och det blev ingenting.

Jag tror att vi, när vi sätter oss ned vid förhandlingsbordet, att vi sitter starkare nu när vi har ..., och om vi håller, om vi bibehåller enheten. Jag tror det. Det är klart att vi är nu idag här 25 stycken här, eller är vi 26 (*Hilding Lindström: 25*) ... 25 stycken, det är två borta, och jag vet inte om det har någon större inverkan på röstningen inom delegationen. Det är möjligt. Och det har kommit flera förslag, från Stendalen hade...

(Någon kommer in, kort oro)

Ture Rantatalo fortsätter: Ja, det är streck i talarlistan och Stendalen har avstått, så vi har nu avverkat den här talarlistan.

Emil Isaksson: Jag måste fråga här ...

Ture Rantatalo: Är det till förslagen?

Emil Isaksson: Nä, men alltså, till innan vi ska ta ställning här. Vet ni vad det betyder om – vi kan inte handla emot – underhandla emot majoritetens vilja, i det här fallet. Där är vi låst. Där gäller majoritetsregeln absolut. När det gäller att fortsätta underhandlingarna, för har majoriteten sagt ifrån att vi ska inte göra det på den bogen ...

Lång tystnad

Ture Rantatalo: Om jag får fråga dig, vad blir inställning en till ...

Emil Isaksson: Om vi rekommenderar, alltså, att återgå till arbetet – så kan inte vi fortsätta underhandla mot majoriteten ...

Harry Isaksson: Nä, det är bara att avgå.

Emil Isaksson fortsätter: ... Det är en svår fråga.

Ture Rantatalo: Jaa, ... men jag får väl relatera förslagen här, som har kommit. Emil Isaksson har föreslagit att vi ska börja en återgång till arbetet, fast nej har vunnit, för att man inte ska splittra delegationen och arbetarleden...

Harry Isaksson: Han tar tillbaks det.

Emil Isaksson: Jag tar tillbaks det.

Ture Rantatalo: Jaså, du tar tillbaks det?

Bruno Poromaa: Det är så många som instämt i hans förslag här.

Ture Rantatalo: Ja, jag vet inte, då får ni ta upp sen, som egna förslag då. Harry Isaksson har föreslagit att man bara publicerar våra siffror och därmed är detta avgjort. Harnesk har föreslagit att man går ut och jobbar i tre månader och sedan ser efter vad vi har fått för resultat.

Och om inte det är tillräckligt, så är det bara fortsatt strejk.

Gunnar Harnesk: Överväger att ...

Ture Rantatalo:... överväger vad vi kan ta för åtgärd ...

Ivar Hermansson: Det var ju ett tilläggsförslag ...

Hilding Lindström (avbryter): Ett tilläggsförslag, ja.

Ivar Hermansson (fortsätter):.. till Isakssons förslag..

Hilding Lindström: Jo

Ture Rantatalo: ... till Isakssons förslag, ja.

Någon avbryter: Emil Isaksson har ju tagit tillbaks det.

Ture Rantatalo fortsätter: Ja, det här är ju som ett enhetligt... ett eget förslag, nu. Sen har vi Emil Isakssons förslag också att vi rekommenderar ny omröstning (Ohörbar kommentar) Föreslog ni inte det?

Ture Rantatalo: Då stryker vi *det* då. Och sen hade du ett förslag om att vi ingenting säger utan vi tar och sammanträder i morgon och beslutar. Var det ett förslag? ... och det tycker jag, det är som ett bordläggningssyrkande utav frågan.

Elof Luspa (begär ordet): Ja, vi följer majoriteten och fortsätter strejken.

Ture Rantatalo: Ja, det är (Harry) Isakssons förslag. Och ett bordläggningsyrkande, det förstår jag, att det är, om vi ingenting säger, utan samlas i morgon och beslutar i den här frågan.

Hilding Lindström: Ordförande, jag föreslår handuppräckning, så vi slipper skrika.

Ture Rantatalo: Ja, det förslaget är redan , ..

Hilding Lindström: Ja, jag säger det.

Ture Rantatalo: ... handuppräckning, ja. Och då tar vi bordläggningsfrågan under omröstning: Och dom som röstar för bordläggning tar upp en hand.

Olle Hultin: Vems förslag ?

Ture Rantatalo: Ja, det är Emil Isakssons förslag om att vi tar omröstning..., att vi tar och bordlägger frågan tills i morgon.

Ove Haarala: Jag hade ett tillägg där att röstsiffrorna skulle lämnas ut.

Spridda ja-rop

Ture Rantatalo: Ja, men dom måste väl lämnas ut i alla fall Jaha, nå, dom som röstar för bordläggning, upp med hand. (börjar räkna): 1, 2, 3, 4 (till Ivar Hermansson) räkna du.

Ivar Hermansson (räknar): 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ... 7 stycken.

Ture Rantatalo: Näha, och dom som röstar för... Jaha, Sten.... Eftersom inte bordläggningsförslaget, när man inte biföll det, så kommer de här förslagen emot varandra, Harry Isakssons förslag – ... ja, det fanns ju bara Harry Isakssons, eftersom ni har tagit tillbaka dom här förslagen

Thoreson: Harnesks

Atle Lans: Ja men Harnesk

Ture Rantatalo: Harnesks förslag om tre månader, ja då tar vi och röstar om dom. Och Harry Isakssons förslag det

Hilding Lindström: Ordförande

Ture Rantatalo: Var det till förslaget ?

*Hilding Lindström:*Får jag höra hur förslagen lyder.

Ture Rantatalo: Harry Isakssons förslag, det är att vi, man bara publicerar dom båda siffror och därmed får strejken fortsätta. Och Harnesks förslag att vi går ut och jobbar i tre månader och sedan ser vi efter vad vi har fått för resultat och då tar ställning, i den här frågan.

Östen Ölund: Ordförande, till förslaget. Alltså det gäller ju samma sak då. Då måste vi också proklamera att dom ska gå ut och jobba och kan inte heller.

Ture Rantatalo: Ja, just det, det är ju samma att vi kommer och Om det här Harnesks förslag går igenom att vi meddelar våran rekommendation att återgå till jobbet och efter tre månader

Någon: Till vilket förslag ?

Per-Åke Sundkvist: Till Harnesks förslag. Det innebär att det är precis, vi sitter i samma båt som i Emil Isakssons förslag här förut. För vi kan inte underhandla. För vi är bortsopat allihopa.

Ture Rantatalo: Jo, jo, men i alla fall, dom som underhandlar efter oss också. Dom måste redovisa resultat. Om inte medlemmarna godkänner detta, då är det fortsatt strejk.

Kjell Boström: Eftersom Emil tog tillbaka sitt förslag och jag instämmer i det tidigare så ... (ohörbart)..

Ture Rantatalo: Så... Tar ni upp det på nytt ?

Kjell Boström: Ja

Bruno Poromaa: Det är många som instämmer i det.

Per-Åke Sundkvist: Jag tycker Harnesks förslag är ett tilläggsförslag.

Någon: Ja, just det.

Ture Rantatalo: Nå, då tar vi dessa två förslag, Harnesk och Emil Isaksson, eller det är nu några andra som har tagit upp samma förslag. Det förslaget tillsammans emot Harry Isakssons förslag om att vi bara publicerar siffrorna därmed jämt, fortsätter strejken. Har ni förstätt förslagen?

Hilding Lindström: Harrys förslag då, mot ?

Ture Rantatalo: Mot dom här förslagen i första omgången. Mot Emil Isakssons; alltså, det här som Emil Isaksson har föreslagit förut: det att återgå till arbetet.

Harry Isaksson: Det är han som har föreslagit det.

Bruno Poromaa: Uttalande om återgång.

Någon: Boström.

Någon annan: Kjell Boström.

Ture Rantatalo: Nå, jag ska ta upp det som Boströms förslag nu.

Harry Isaksson: Jo, just.

Ture Rantatalo: Ja visst ja, vi hade bordläggningsförslaget.

Hilding Lindström: Det är klart.

Ture Rantatalo: Nej, det var 7 för bordläggning, nu måste vi rösta för vilka som röstar för icke bordläggning. Ja, vi måste ta upp... (avbryts) Det är inte så roligt, men jag tänkte, om det är så många som avstår.... *Men* nu är det Kjell Boströms förslag, det här som var Emil Isakssons tidigare: det är återgång till arbetet, fast nej har vunnit. Alltså, vi rekommenderar arbetets återupptagning, för att inte splittra delegationen. Och Harnesks förslag var ett tilläggsförslag till detta, gå ut och jobba i tre månader, och sedan se efter vad vi har fått, för att då i det medlems(rättar sig) eller i det gruvarbetarmötet ta ställning. Och Harry Isakssons förslag, det är enbart att man publicerar våra resultat och så fortsätter strejken.

Harry Isaksson: Ordförande. Kan vi rösta om vi ska att.... Kan vi verkligen sitta och rösta om att vi inte skall följa majoritetens beslut, så säg då att förslaget är att vi inte skall följa majoritetens beslut.

Ture Rantatalo: Men dom här passar väl som motförslag i alla fall mot de där.

Gunnar Harnesk: Ordförande. Jag ser det väl så att till exempel att här har man ju, till exempel om jag nu säger att 1. 552 har sagt, hur var det nu, alltså att dom ut och jobba, va, och de andra övriga har sagt nej. Alltså resultatet är så pass jämt, va? Här går man ju faktiskt

en medelväg när man föreslår att vi provjobbar i tre månader och ser ungefär hur läget är då. Det är ju en viss press på bolaget, där till exempel arbetsgivarna under tiden, att det kan vidtagas åtgärder och kan vi väl blicka resultatet utav det hela och sen ta en ställning hur långt vi har kommit i förhandlingarna. Sen kan vi definitivt meddela jobbarna att nu knogar vi i vanlig ordning eller dom får ta ny ställning. Det är min tankegång. Så ser jag det i varje fall. Vi går alltså mitt emellan besluten, kan jag säga, ja och nej. Så ser jag det. Tack för mig.

Ture Rantatalo: Ja, men då går vi till

Johnny Nilsson: Ordförande

Ture Rantatalo: Är det till förslagen?

Johnny Nilsson: Till Harry Isakssons förslag vill jag göra ett tilläggsförslag att vi kräver omedelbara förhandlingar med LKAB.

Ture Rantatalo: Det är Boströms förslag, det där.

Atle Lans: Det innebär ju det där

Ture Rantatalo: Ja. Det innebär ju det att det blir omedelbara förhandlingar.

Atle Lans: Jaha, det innebär ju det där

Ture Rantatalo: Jaha. Nu får vi ta det här under omröstning. Förstår ni? Nu. Och jag måste betrakta dessa två förslagen som Boström och Harnesk, det är olika förslag, men alltså, dom är emot det här Harry Isakssons förslag om att vi bara enbart publicerar våra siffror och därmed fortsätter strejken. Och därför ställer jag nu i första omgången Kjell Boströms och Harnesks förslag emot Isakssons förslag. Dom som röstar för...

Ove Haarala (avbryter): Ordförande, en ordningsfråga. Hur många är vi som röstar?

Harry Isaksson: Samtliga

Ove Haarala: Hur många är samtliga då?

Ture Rantatalo: 25 är vi.

Ove Haarala: Ska inte Kaino rösta?

Kaino: Ordförande. Jag, jag avstår... Jag har inte röstat igår heller. Jag vill inte rösta i det här fallet.

Per-Åke Sundkvist: Ordförande, till röstningen.

Henry Lövgren: Det fanns en rekommendation i delegationen att ...

Ove Haarala avbryter: Det finns ett protokoll på ...

Henry Lövgren fortsätter: ... att ombudsmännen icke skulle rösta. Var det inte så?

Flera jo-rop

Bruno Poromaa: Ja, rekommendationer, det innebär ju inte att ...

Allmänt sorl

Per-Åke Sundkvist: Till denna röstningen: Det är protokollfört om inte jag missminner mig, att vi har rekommenderat till ombudsmännen. Men Kaino vill inte rösta nu, han avstår, säger han, därför att han röstade inte igår. Men igår var hela 27-mannadelegationen närvarande, men idag är inte hela 27-mannadelegationen. Ställ under klubban på frågan om Kaino skall ingå.

Ture Rantatalo: Ja, jag ska säga. Det står fritt för hur många som helst att icke behöva rösta om dom inte vill. Ja, han vet att han får rösta om han vill, Ja. Det får varenda en göra i delegationen om dom vill. Och nu frågar jag: dom som röstar med Harry Isakssons förslag, upp med hand.

Ivar Hermansson (räknar): 3, 6, 7, 8, 9, 10, 12.

Ture Rantatalo: Och dom som röstar för de här två förslagen, Kjell ... eller Emil Isaksson/ Kjell Boströms förslag, gör samma tecken. Harnesks förslag.

Gunnar Harnesk: Mitt tillägg

Ivar Hermansson (räknar): 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12 ..13.

Spridda nej-rop

Ture Rantatalo: Nä, hä (skratt)

Någon: Nej inte honom

Ture Rantatalo: Nä, nä .. det, det (skratt) Det är min, det är mitt (skrattande) mitt avgör.

Ivar Hermansson: Jasså. jaha. Det är 12-12 i så fall. (fortsätter lågt): Ordförande avgör.

Östen Ölund: Jag tycker vi ska räkna om det där.

Ture Rantatalo: Rösta inte du?

Ivar Hermansson: Upp med handen en gång till nu.

Ture Rantatalo: Ja, ta upp handen för det här sista förslaget

Ivar Hermansson: Sista förslaget (räknar) 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12. Är det 12-12,

Bruno Poromaa: Då får du avgöra

Ture Rantatalo: Och sen det andra var det 12 där också? ... Röstade inte du också?

Någon: Joo.

Någon annan: Jag hann inte...

Harry Isaksson: Han har röstat.

Bruno Poromaa: Han rösta på det första förslaget. Nu får du avgöra.

Ture Rantatalo: Jag måste säga grabbar, att det här blev ett hårt slag för mig...

Harry Isaksson: Nu sitter du där.

Ture Rantatalo: därför att...

Bruno Poromaa: Hördu, det skall du inte... Du skall inte ta det så, vet du, det är ett lika hårt slag för oss alla. Ja, det ska du inte göra.

Harry Isaksson: Nu sitter du där.

Någon: Jaa, sitter...

Bruno Poromaa: Vi har bekant färg samtliga här nu.

Jonny Nilsson: En ordningsfråga. Jag vill ha reda på om vi går ifrån det beslut vi fattat den 4 januari 1970 inom 27-mannadelegationen, att där vi rekommenderar ombudsmännen att *icke* använda sin rösträtt. Går vi ifrån det beslutet nu? (*Harry Isaksson:* Ja) Så vi återigen river upp

ett fattat beslut?

Ture Rantatalo: När var det? (Lång tystnad)

Jonny Nilsson: Den 4 januari i Folkets Hus B-sal. 27-mannadelegationen. §9.

Harry Isaksson:... meningen vi skall följa proceduren.

Atle Lans: Nä.

Hilding Lindström: Ordförande, vi tar inte upp några procedurfrågor.

Bruno Poromaa: Nej.

Anders Stendalen: Det var ju klart den 21:a när vi återupprätta delegationen.

Hilding Lindström: Vi tar inte upp några fler procedur-frågor.

Gunnar Harnesk: Ordförande, får jag göra ett ...

Bruno Poromaa: Ordförande, avgör frågan nu.

Hilding Lindström: Avgör frågan nu.

Ture Rantatalo: Vem är det som begär...

Gunnar Harnesk: Alltså, det är klart, det finns en känslig sak i det här. Alltså ombudsmännen, dom naturligtvis, dom skall ju inte leva på det här, för att deras inkomst ...dom är ju inte anställda i LKAB, inte. Så alltså den saken är klar, att det verkar ju väldigt underligt om deras röster ska fälla ett utslag. För dom är ju inte anställda i bolaget, inte. Så deras berörs ju inte utav det här, vilket beslut det än blir, så på det viset är det ju sant, att dom inte röstar med.

Jonny Nilsson: Har ombudsmännen tillåtits att rösta uppe i lokalen också då?

Kjell Boström: Ordförande, på den frågan, som medlem i gruvs avdelning 4 så har jag rätt att rösta, men jag har avstått från att rösta i lokalen.

Ronald Svensson: Inte Stendalen.

Elof Luspa: Stendalen har ingen rösträtt. Han är inte medlem i avdelning 12. Kom ihåg det.

Anders Stendalen: Jag är medlem i delegationen.

Harry Isaksson: Stendalen har ingen rösträtt.

Ture Rantatalo: Jag ska säga det, att jag hade ju röstat tidigare för bordläggning, och det är väldigt svårt, jag tänkte inte rösta den här omgången, därför titt jag hade röstat för bordläggning. Därför att jag tänkte, att *hela delegationen* får vara samlad när vi diskuterade. Och i och med det, så vet jag inte, om jag är tvungen att ta ställning nu, den här gången. Därför att jag tycker vi inte är samlade hela delegationen och då misstänker jag det skulle vara ett annat utslag också om hela delegationen hade varit samlad. Och ni vet åt vilket håll det utslaget hade blivit, redan.

Harry Isaksson: Ja, då har du ju en chans att avgöra det här.

Ture Rantatalo: ... och därför, när jag röstar för bordläggning, så tänkte jag, att vi får diskutera och samlas i morgon och diskutera det noggrannare och...

Hilding Lindström: Ordförande. Det är mycket folk ute på jobbet i morgon.

Bruno Poromaa: Ordförande. Jag föreslår att man tar telefonkontakt med Harry Holmlund

och Sven Wigestedt.

Östen Öhlund: Nej

Bruno Poromaa:... och redogör (*Östen Öhlund:* Nej) för det här och sen får dom ta ställning i den här (*Östen Öhlund:* Nej) frågan.

Harry Isaksson: Det finns inga röstningar per telefon här.

Hilding Lindström: Då får vi skjuta beslutet tills i morgon.

Elof Luspa: Som jag fattar det, för att bordläggningsförslaget har förlorat, har inte ordföranden den möjligheten mer, utan han måste *ta ställning* i den här frågan 12-12.

Harry Isaksson: Det är du tvungen att göra.

Ture Rantatalo: Då röstar jag för att vi återgår till jobbet i morgon.

Bruno Poromaa: Bravo (Bruno Poromaa applåderar)

Någon: Inga applåder här.

Någon annan: Sitt ner.

Någon tredje: Sitt ner pojkar.

Elof Luspa: Vi måste skriva våra reservationer.

Hilding Lindström:... rekommendationens utformning.

Ture Rantatalo: Nå, Sundqvist har begärt ordet.

Per-Åke Sundkvist: Jag skall bara säga det att det är en del som har varit skitnödig här och för djävligt skitnödig eftersom man börja klappa händerna sen ordföranden gjorde utslagsrösten. Tack för ordet. Jag skall sätta min reservation i protokollet.

Bruno Poromaa: Jag ser en lösning...

Per Åke Sundkvist: Typiskt skitnödig.

Bruno Poromaa: Nej, jag ser en lösning på den här konflikten.

Per Åke Sundkvist: Jag är emot förslaget som här fattats.

Elof Luspa: Du får skriva min reservation mot förslaget. Allmänt sorl

Per Åke Sundkvist: Är vi tvungen att samlas i morgon likaväl eller...

Ivar Hermansson: Ja. Det innebär ju det här att förhandlingar återupptas omedelbart imorgon. Det innebär väl också att lämpligen Kirunaborna stannar ... Dom åker hem naturligtvis, men att vi samlas däruppe på bestämd tid. Vi bestämmer en tid.

Ture Rantatalo: Ja, det är fler som har begärt ordet här.

Kalle Nilsson: En ordningsfråga.

Ture Rantatalo: Ja.

Kalle Nilsson: I och med att dom här förlora, då är inte vi, vi kan inte vara delegation något mer, utan det är avdelningen som måste ta hand om det.

Harry Isaksson: Jo. Det är emot majoritetsbeslut. Nu är ni ute pojkar.

Jonny Nilsson: Samtidigt med min reservation så vill jag säga att jag kan inte hålla tyst om

detta beslut emot ett majoritetsbeslut.

Ture Rantatalo: Ah, det var Sundkvist.

Per Åke Sundkvist: Jag vill säga det, att vi samlas här i morgon kl. 12. Jag skulle helst vilja att Kirunaborna och, snegla inte på mig, Kirunaborna kommer hit till Malmberget hit i morgon kl. 12 och ...

Starkt sorl

Per Åke Sundkvist:... Det är vi tvungen att besluta att sätta till, lyssna noga, ett avdelningsmöte, inte ett stormöte, ett *avdelningsmöte* skall vi göra där. Och då ska avdelningsstyrelserna få klä av sig helt och hållet...

Harry Isaksson: Ja.

Per Åke Sundkvist: För det är dom som får sätta underhandlare nu, för vi är bortspolad pojkar.

Elof Luspa: ...för alltså vi är bortkopplade nu, vi är bortkopplade ifrån förhandlingshänseende.

Någon: Kan jag få ställa en fråga till 27-mannadelegationen?

Jonny Nilsson: Till yttermera visso så vill jag säga det, att jag tackar för mig (*Harry Isaksson:* Ja.) i och med detta. För jag kan inte förhandla emot ett majoritetsbeslut.

Harry Isaksson: Inte jag heller.

Jonny Nilsson: Jag ber att få dra mig ur denna församling. Tack för mig.

Harry Isaksson: Tack förrädare.

Hilding Lindström: Jaha...

Sorl

Någon: Kan vi samlas då?

Någon annan: Hej

Någon tredje: Hej.

Olle Hultin: Har jag fått alla reservationer?

Östen Öhlund: Nej, inte min, men den ska du få.

Hilding Lindström: Haarala, Haraala.

Olle Hultin: Jag kan skriva.

Östen Öhlund: Kan du skriva den här?

Olle Hultin: Jag skriver på dig.

Ove Haarala: Pressen? Ja, ge dom siffrorna.

Bruno Poromaa: Hilding, Hilding, kom så ska vi informera Haarala...

Per Åke Sundkvist: Precis allt som har utspelats...För dom kommer icke å få det för jag kommer att säga det.

Olle Hultin: Sixten Strålberg vars är han?

Sixten Strålberg: Ja vänta här.

Henry Löfgren: Ordförande

Harry Isaksson: Den kommer ut i kommunikén i alla fall mina herrar.

Henry Löfgren: Du har sagt att de där reservationerna skulle hållas (*Harry Isaksson:* Mot majoriteten) hemliga i så fall.

Ture Rantatalo: Jaha, ja.

Henry Löfgren: Men du vill ha ut dom.

Ture Rantatalo: Nä men han Poromaa ställde frågan.

Per Åke Sundkvist: Protokollen...

Ture Rantatalo: Låt dom vara hemliga då.

Elof Luspa: Jag kan inte förhandla emot ett majoritetsbeslut.

Spridda repliker: Ja men vi skall åka upp till Kiruna i alla fall – vi kan väl ordna ett strejkmöte.

Elof Luspa: Herre gud i himmelen som inte följer majoriteten... skandal ... fruktansvärt...

Per Åke Sundkvist: Jag kommer att tala om precis vad allting jag upplevt, det ska jag säga dej, det kan jag tala öppet och ärligt.

Hilding Lindström: Det är spräckt nu.

Per-Åke Sundqvist: Jag går inte... det är spräckt, det är spräckt sen förut.

Hilding Lindström: Det är en spräckt kommitté.

Per-Åke Sundqvist: Den är spräckt kommittén.

Hilding Lindström: Tänker ni inte på dom där fem tusen gubbarna.

Harry Isaksson: Det är Lans som har spräckt kommittén.

Per-Åke Sundqvist: Jag ska tala om för pressen precis allting och det är första gången jag öppnar mun åt pressen också är det... tala om allting pojkar.

Sorl

Harry Isaksson: Nu kan ni ju gå och träffa dom där 1600 jobbarna grabbar.

Hilding Lindström: Det där tre månadersförslaget, skall vi inte ta upp det?

Ture Rantatalo: Men vi provade.

Harry Isaksson: Hej då grabben nu vet vi vars vi har dig ...

Ture Rantatalo: Ja, vi hade ju...

Hilding Lindström: Grabbar, vi hade ett förslag till kvar. Sorl

Jonny Nilsson: Det skall jag tala om, då skall jag göra dej besviken, för övervägande delen var nej.

Ture Rantatalo: Men, men vi hade ju det här förslaget, gick ju emot, alltså att vi hade två förslag emot det här förslaget. Och nu är det Harnesks förslag och Harry...

Hilding Lindström: Nej... och, och Boströms förslag som vi ska ställas emot varandra.

Någon: Dom är likadana bägge två.

Någon annan: Jovisst är dom det.

Någon tredje: Har ni lyssnat nu så ni vet vilka förslag det är.

Ture Rantatalo: Nej, det är det inte, det är olika förslag i det här hänseendet. Har ni lyssnat nu så ni vet vilka förslag det är?

Östen Öhlund: Vadå?

Ture Rantatalo: Det är Harnesks förslag emot Kjell Boströms förslag.

Elof Luspa: Det är inte någonting att tänka på.

Hilding Lindström: Dom vill inte rösta om det.

Ture Rantatalo: Jovisst går det, dom har ju förhandla under hot här flera företag.

Harry Isaksson: Jo, jo men när vi hota dom

Hilding Lindström: Försvinner ni nu grabbar? Är ni så djävla taskiga?

Harry Isaksson: Va?

Hilding Lindström: Är ni så djävla taskiga?

Harry Isaksson: Gå du och klara din hals med dom 1600 jobbarna.

Elof Luspa: Jag tycker det är bra om ni klarar dom.

Harry Isaksson: Jo.

Elof Luspa: Det skall ni ha i minnet.

Ture Rantatalo: Eh, ja grabbar, jag tycker att det ... ska ni sticka iväg så där utan vidare, därför att, jag måste ... Jag kan säga varför jag rösta på det här sättet. Ja, ni vet ju att vi hade Harry Holmlund och Wigestedt borta, hade dom varit med och röstat så vet vi ju utgångspunkten ... jag har inte rätt, jag har inte rättighet egentligen att ta ställning i det här fallet.

Jonny Nilsson: Men jag kanske gör en del personer besvikna, men nu vet jag att övervägande rösterna ifrån Kiruna var nej och därmed ber jag att få tacka för mej.

Hilding Lindström: Hur vet du det?

Jonny Nilsson: Han vet det.

Sorl. Låga röster.

Elof Luspa: Det var då egendomligt.

Någon: Där fick vi höra.

Någon annan: ... egendomligt ...

Hilding Lindström: Men hur fan kunde han veta det? Sorl.

Atle Lans: Isaksson (ohörbart) Jaja, det där ..

Per Åke Sundkvist: Men ska vi inte gå ut till pressen?

Hilding Lindström: Ja.

Sorl.

Elof Luspa: Skall vi läsa resultaten?

Ture Rantatalo: Men att vi samlas i morgon kl. 12 i Kiruna.

Röster: Ja ja.

Ture Rantatalo: Kan vi besluta om det?

Spridda ja-rop

Ture Rantatalo: Jag finner frågan med ja besvarad.

RÖSTNINGRESULTAT:

För återgång till arbetet:

Stendalen	Ombudsman	Grängesberg
Boström	Ombudsman	Avd. 4
Hermansson		Avd. 4
Palm		Avd. 4
Poromaa		Avd. 12
Thoresen		Avd. 12
Lindström		
Lans		
Niemi		
Hansson		
K. Nilsson		
Harnesk		
Rantatalo		

Avstod: Kaino

För fortsatt strejk:

Luspa
Hultin
J. Nilsson
Öhlund
H. Isaksson
Löfgren
Sundkvist
Haarala
Svensson
Strålberg
Söderström
E. Isaksson

Samtliga som röstade för fortsatt strejk reserverade sig mot beslutet.

Enligt bandet framgår det att sju (7) röstade för bordläggning. Eftersom man utifrån bandet inte kan avgöra vilka som röstade har vi mellan den 20/12 1970 – 5/1 1971 ringt runt till de i röstningen deltagande och fått följande svar:

Röstat för bordläggning:

Ture Rantatalo Ivar Hermansson Hilding Lindström Emil Isaksson Gunnar Harnesk Ove

Haarala Saulo Kaino Kalle Nilsson Runo Hansson Ingemar Niemi Sixten Strålberg

Tror sig ha röstat för bordläggning:

Runar Palm Elof Söderström

Ej röstat för bordläggning:

Olle Hultin Östen Öhlund Elof Luspa Ronald Svensson Johnny Nilsson Harry Isaksson Atle
Lans Henry Löfgren Per-Åke Sundqvist Einar Thoresen Bruno Poromaa

Tror sig ej ha röstat för bordläggning:

Kjell Boström

Vet ej:

Anders Stendalen